

Kwartaalmonitor Zakelijke dienstverlening

Eerste kwartaal 2014

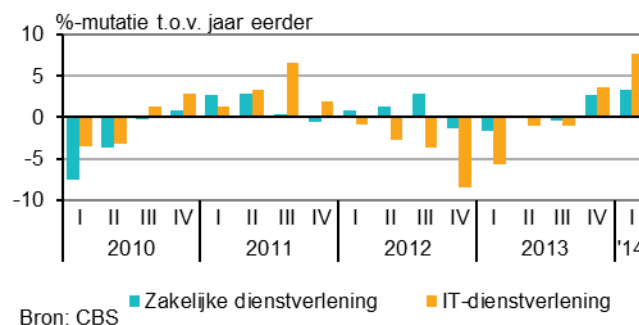

Goede start 2014 voor zakelijke en IT-dienstverleners

- IT-dienstverlening: omzet stijgt sterk
- Juridische en administratieve dienstverlening: omzetstijging zet door
- Architecten- en ingenieursbureaus: eerste omzetstijging architecten in vijf jaar
- Reclame- en marktonderzoekbureaus: aanzienlijke omzetstijging
- Schoonmaakbedrijven en hoveniers: nipte omzetsdaling
- Uitzendbranche en arbeidsbemiddeling: 2014 begint positief
- Economisch beeld: krimp economie

Voor de zakelijke dienstverlening begon 2014 goed. In het eerste kwartaal behaalde de zakelijke dienstverlening 3,3 procent meer omzet dan in dezelfde periode een jaar eerder. De omzetgroei is sterker dan in het vierde kwartaal van 2013, toen de omzet met ruim 2 procent steeg. Voor de IT-dienstverleners begon het jaar zelfs uitzonderlijk goed. Hun omzet steeg met 7,7 procent. Ook uit de overige economische indicatoren blijkt herstel. Zo waren er meer openstaande vacatures in het eerste kwartaal en daalde het aantal faillissementen. De positieve groeicijfers zorgen voor optimisme bij de zakelijke en IT-dienstverleners over het tweede kwartaal. Meer ondernemers verwachten een omzetgroei en toename van het personeelsbestand.

Omzetontwikkeling zakelijke en IT-dienstverleners

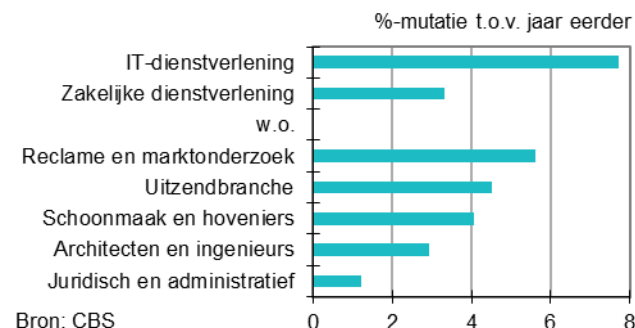
Statline: [Zakelijke dienstverlening; omzet](#)

Statline: [Informatie en communicatie; omzetontwikkeling](#)

Over de gehele linie omzetgroei

De omzetgroei is over de gehele linie van de zakelijke dienstverlening terug te zien. Vooral de reclame- en de uitzendbranche deden het goed. Er werd aanzienlijk meer uitgegeven aan reclame en marktonderzoek en de omzet steeg met 5,6 procent. Ondernemers in de uitzendbranche realiseerden een omzetgroei van 4,5 procent. Deze groei is iets sterker dan in de voorgaande drie kwartalen. De IT- dienstverleners hadden een uitzonderlijk goede start van 2014. Vergeleken met het eerste kwartaal van 2013 realiseerden ondernemers in de IT-branche een omzetgroei van 7,7 procent. Bedrijven investeren meer in ICT-toepassingen zoals online opslagdiensten, social media en software-upgrades.

Omzetontwikkeling IT- en zakelijke dienstverleners, eerste kwartaal 2014

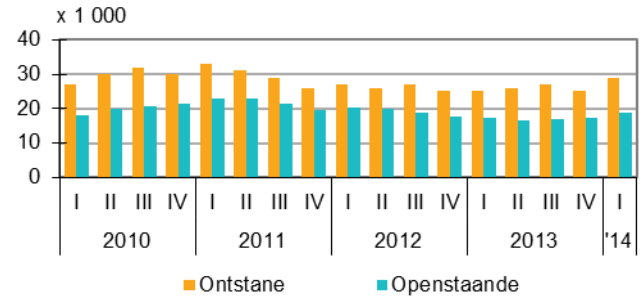

Statline: [Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

Meer openstaande vacatures in het eerste kwartaal

Dat het beter gaat in de zakelijke dienstverlening, blijkt ook uit de werkgelegenheid. In totaal ontstonden er 29 duizend nieuwe vacatures. Dat is het hoogste aantal sinds het eind van 2011. Er waren bijna 19 duizend openstaande vacatures, ruim 1 000 meer dan in het kwartaal ervoor. In het eerste kwartaal van 2014 is het aantal voor seizoengecorrigeerde banen in de zakelijke dienstverlening met 12 duizend licht toegenomen ten opzichte van een kwartaal eerder.

Aantal vacatures zakelijke dienstverlening

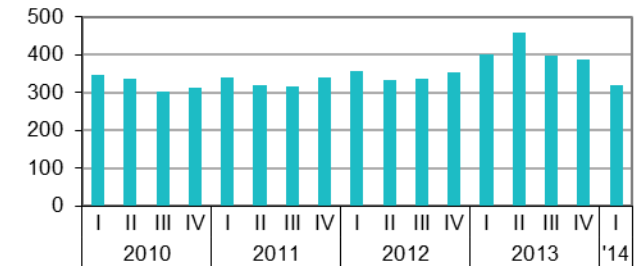
Bron: CBS

Statline: [Vacatures](#)

Weer minder faillissementen in de zakelijke dienstverlening

Er gingen 320 bedrijven over de kop in het eerste kwartaal van 2014, ruim 17 procent minder dan in het vierde kwartaal van 2013. Dit aantal daalt al sinds het derde kwartaal van 2013 licht. In heel Nederland was het aantal faillissementen lager in het eerste kwartaal, maar de daling bij de zakelijke dienstverleners is wat scherper dan bij de overige bedrijfstakken.

Uitgesproken faillissementen zakelijke dienstverlening

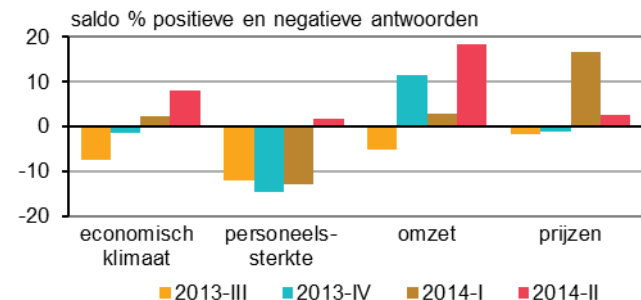
Bron: CBS

Statline: [uitgesproken faillissementen](#)

Omzettoename verwacht in het tweede kwartaal

Over het tweede kwartaal van 2014 zijn ondernemers in de zakelijke dienstverlening optimistischer dan over het vorige kwartaal. Per saldo verwacht 18 procent een toename van de omzet. Het is niet ongebruikelijk dat de omzet stijgt in het tweede kwartaal, maar ook over het economisch klimaat en de personeelssterkte zijn ondernemers in de zakelijke dienstverlening gematigd positief. Zo verwacht per saldo 8 procent dat het economisch klimaat in het tweede kwartaal verbetert voor hun onderneming. Per saldo denkt 2 procent dat de werkgelegenheid in de zakelijke dienstverlening zal toenemen in het tweede kwartaal van 2014. In de voorgaande kwartalen kwam dit saldo stevast onder nul uit.

Verwachtingen voor het lopende kwartaal zakelijke dienstverleners

Bron: CBS

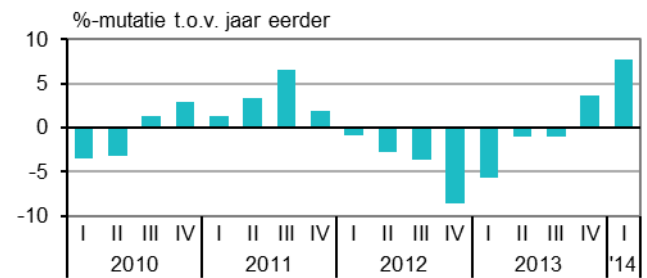
Statline: [Conjuntuurenquête Nederland](#)

IT-dienstverlening

Omzet IT-dienstverleners stijgt sterk in eerste kwartaal

In het eerste kwartaal van 2014 hebben de IT-dienstverleners 7,7 procent meer omzet behaald dan dezelfde periode een jaar eerder. De stijging die vorig kwartaal inzette, zet flink door. Met name in het midden- en kleinbedrijf werd flink meer omzet behaald dan vorig jaar. Ondernemingen die vallen onder het grootbedrijf (bedrijven met 100 of meer werkzame personen) kenden slechts een lichte omzetsijging. Digitalisering en investeringen in online opslag van gegevens zorgden voor een grotere vraag naar IT-diensten. Daarnaast lieten bijvoorbeeld veel bedrijven en (overheids)instanties Windows XP vervangen en werden daarbij ondersteund door IT-dienstverleners.

Omzetontwikkeling IT-dienstverlening

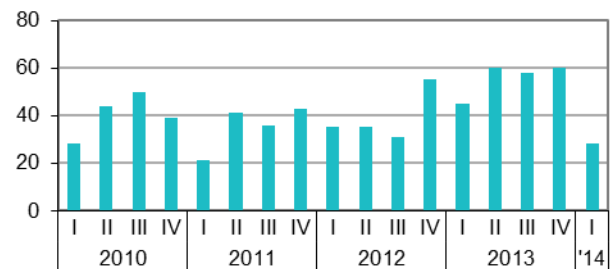
Bron: CBS

Statline: [Informatie en communicatie; omzetontwikkeling](#)

Aantal faillissementen IT-dienstverleners gehalveerd

In het eerste kwartaal van 2014 gingen er 28 IT-dienstverleners failliet. Ten opzichte van een kwartaal eerder, waarin nog 60 IT-dienstverleners failliet gingen, is dit een afname van ruim 53 procent. In 2013 gingen er gemiddeld 56 bedrijven per kwartaal over de kop. Vergeleken met dit gemiddelde is het aantal in het eerste kwartaal van 2014 exact de helft. Het aantal faillissementen is sinds het eerste kwartaal van 2011 niet zo laag geweest.

Uitgesproken faillissementen IT-dienstverlening

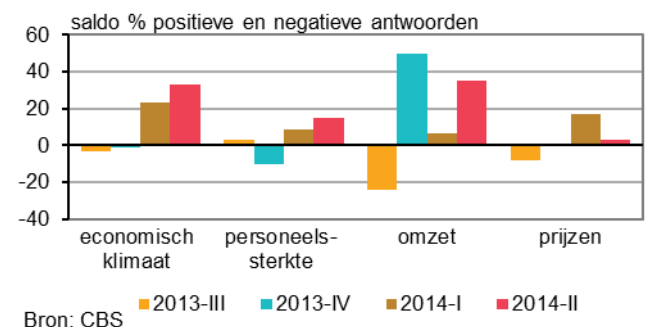
Bron: CBS

Statline: [uitgesproken faillissementen](#)

Positieve verwachtingen voor het tweede kwartaal van 2014

Meer ondernemers in de IT-dienstverlening verwachten een verbetering dan een verslechtering van het economisch klimaat. Wat betreft de omzetverwachting is per saldo 35 procent positief. Dit beeld past bij de positieve omzetontwikkelingen die we afgelopen twee kwartalen zagen. Per saldo verwacht slechts 3 procent daarbij de prijzen te verhogen. Over de werkgelegenheid zijn de ondernemers wederom positiever gestemd dan een kwartaal eerder. Per saldo verwacht 15 procent meer personeel in te kunnen zetten in het tweede kwartaal van 2014.

Verwachtingen IT-dienstverleners

Bron: CBS

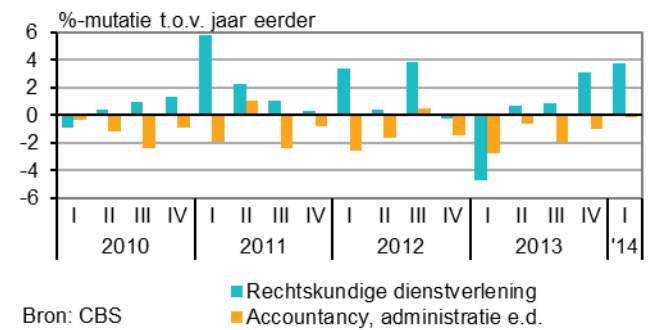
Statline: [Conjuntuurenquête Nederland](#)

Juridische en administratieve dienstverlening

Omzetstijging bij de juridische en administratieve diensten zet door

De omzet in de juridische en administratieve dienstverlening steeg met 1,2 procent in het eerste kwartaal van 2014. Dit is het tweede achtereenvolgend kwartaal met een stijging. Daarvoor daalde de omzet vier kwartalen. De omzettoename is met name te danken aan de groei bij de rechtskundige dienstverlening. Hun omzet steeg in het eerste kwartaal met 3,7 procent. Dit is de grootste omzetstijging in de afgelopen vier kwartalen. Bij de administratieve dienstverleners daalde de omzet in het eerste kwartaal licht met 0,2 procent. Dit is het zesde kwartaal waarin de omzet daalde ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. De daling is wel minder scherp dan voorheen.

Omzetontwikkeling juridische en administratieve diensten

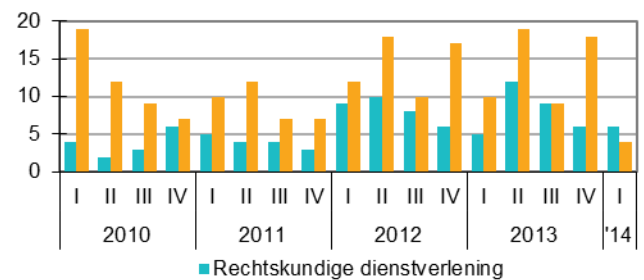
Bron: CBS

Statline: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Aantal faillissementen daalt sterk in eerste kwartaal

Het aantal uitgesproken faillissementen onder de juridische en administratieve dienstverleners daalde in het eerste kwartaal met meer dan de helft ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Deze daling komt volledig voor rekening van de administratieve dienstverleners. Hier daalde het aantal faillissementen spectaculair van 18 naar 4. Bij de rechtskundige dienstverleners bleef het aantal faillissementen gelijk op een aantal van 6. De recordaantallen faillissementen die we in de jaren 2012 en 2013 zagen, krijgen in 2014 vooralsnog geen vervolg.

Uitgesproken faillissementen juridische en administratieve diensten

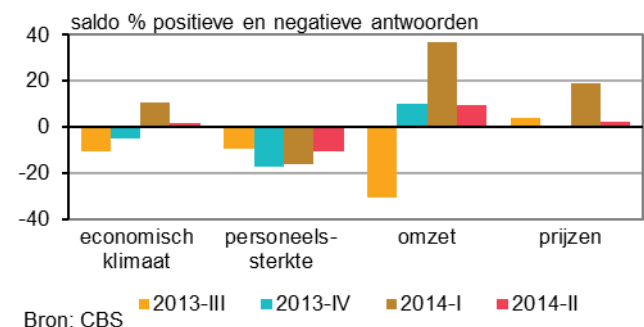
Bron: CBS

Statline: Uitgesproken faillissementen

Ondernemers iets minder optimistisch

De verwachtingen van de juridische en administratieve dienstverleners voor het tweede kwartaal van 2014 zijn minder optimistisch dan een kwartaal eerder. Per saldo verwacht bijna 10 procent een stijging van de omzet. Verder verwacht per saldo 2 procent van de ondernemers hogere prijzen aan klanten te kunnen berekenen. Over het economisch klimaat is men gematigd positief: per saldo verwacht 2 procent dat het economisch klimaat in het tweede kwartaal van 2014 zal verbeteren. Dit is het tweede kwartaal op rij dat dit saldo positief is. Over de werkgelegenheid in de branche is men nog steeds somber gestemd. Per saldo verwacht ruim 10 procent van de ondernemers minder personeel in te zullen zetten.

Verwachtingen juridische en administratieve diensten

Bron: CBS

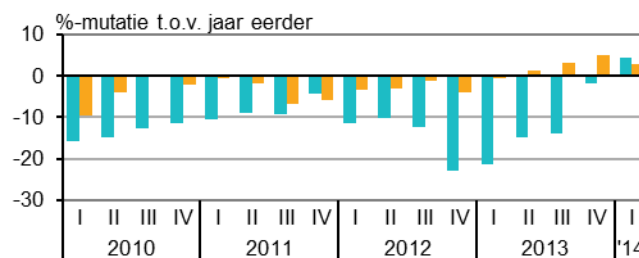
Statline: Conjunctuurenquête Nederland

Architecten- en ingenieursbureaus

Eerste omzetstijging architecten sinds 2008

De omzet van de architectenbureaus steeg in het eerste kwartaal van 2014 met 4,3 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Dit is de eerste stijging na vijf jaar van omzetzakeringen. Vergeleken met dezelfde periode het jaar ervoor daalde de prijs licht met 1,1 procent. Dit betekent dat de vraag naar deze diensten flink is toegenomen. Sinds de start van de economische crisis eind 2008 hebben de architecten jarenlang met omzetzakeringen te maken gehad. De omzet van de ingenieurs stijgt voor het vierde kwartaal maar is met 2,8 procent minder sterk dan voorgaand kwartaal.

Omzetontwikkeling architecten- en ingenieursbureaus

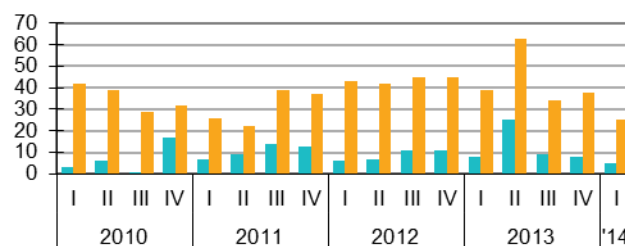
Bron: CBS Architectenbureaus Ingenieursbureaus

Statline: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Aantal faillissementen daalt sterk

Het aantal uitgesproken faillissementen onder de architecten- en ingenieursbureaus daalde in het eerste kwartaal met ruim 34 procent ten opzichte van het vierde kwartaal van 2013. Onder de architectenbureaus werden er in totaal 5 faillissementen uitgesproken. Sinds 2010 is dit aantal niet zo laag geweest. Bij de ingenieursbureaus gingen 25 bedrijven failliet. Hier gingen tien kwartalen met (fors) hogere aantallen faillissementen aan vooraf.

Uitgesproken faillissementen architecten- en ingenieursbureaus

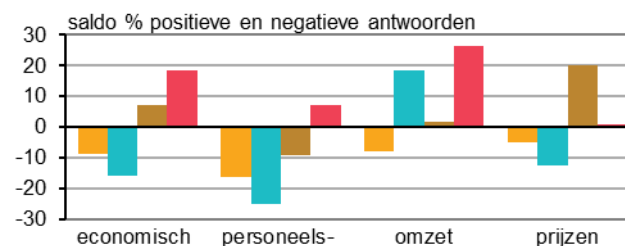
Bron: CBS Architectenbureaus Ingenieursbureaus

Statline: uitgesproken faillissementen

Verwachtingen tweede kwartaal positief

De architecten en ingenieurs zijn over het tweede kwartaal van 2014 optimistisch gestemd. Zo verwacht per saldo ruim 18 procent een verbetering van het economisch klimaat; het voorgaande kwartaal was dit saldo nog 7. Over de werkgelegenheid is men sinds lange tijd nu ook positief gestemd. Per saldo verwacht 7 procent van de ondernemers de komende periode meer personeel in te zullen gaan zetten. Qua omzet zijn er duidelijk meer positieve dan negatieve verwachtingen. Per saldo verwacht 26 procent van de ondernemers een omzetstijging. Het tweede kwartaal is echter bij de architecten en de ingenieurs een kwartaal waarin standaard meer wordt omgezet dan in het eerste kwartaal. Wat betreft de prijzen verwachten de ondernemers weinig verandering in het tweede kwartaal.

Verwachtingen architecten- en ingenieursbureaus

Bron: CBS

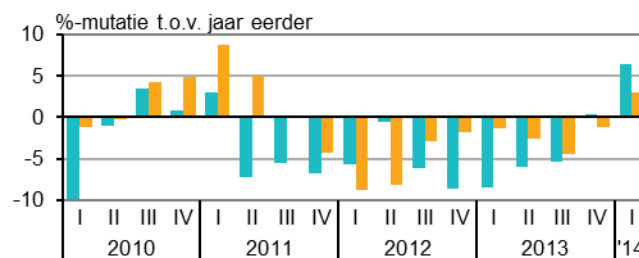
Statline: Conjunctuurenquête Nederland

Reclame- en marktonderzoekbureaus

Aanzienlijke omzetstijging reclame- en marktonderzoek

De reclamebranche realiseerde in het eerste kwartaal van 2014 een aanzienlijke omzetgroei. De omzet steeg met 6,5 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Dit is het tweede kwartaal op rij met groei na tien kwartalen van krimp. Ook het markt- en opinieonderzoek profiteerde van een groeiend vertrouwen in de economie. Hier steeg de omzet met ruim 3 procent. Dit is de eerste omzetstijging na negen kwartalen van krimp.

Omzetontwikkeling reclamewezen en marktonderzoek

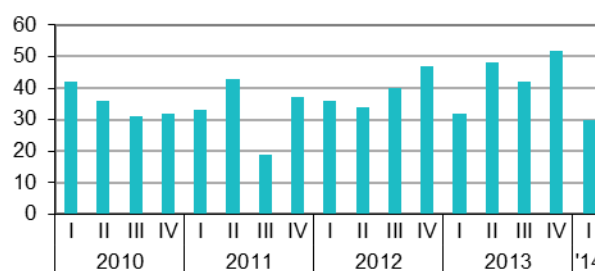
Bron: CBS ■ Reclamewezen ■ Markt- en opinieonderzoek

Statline: [Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

Forse daling aantal faillissementen

Wat betreft de faillissementen gaat het ook beter en gingen er in het eerste kwartaal van 2014 minder bedrijven failliet in het reclamewezen en marktonderzoeksbereik. Het aantal faillissementen kwam met 30 flink lager uit vergeleken met het vierde kwartaal van 2013. Toen werden er door de rechtbank 52 faillissementen uitgesproken. In 2013 gingen er gemiddeld 44 bedrijven per kwartaal over de kop.

Uitgesproken faillissementen reclamewezen en marktonderzoek

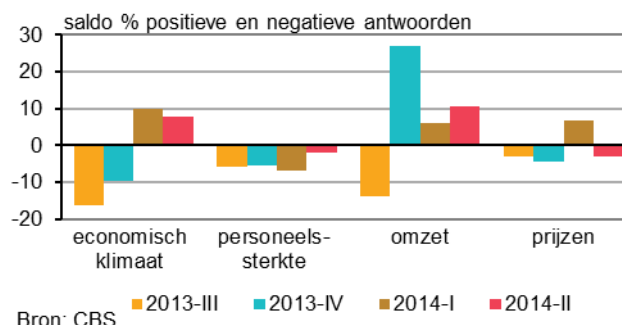
Bron: CBS

Statline: [uitgesproken faillissementen](#)

Ondernemers gematigd positief

Ondernemers in de reclame- en marktonderzoekbranche zijn gematigd positief over het tweede kwartaal van 2014. Per saldo verwacht ongeveer 8 procent van de ondernemers een verbetering van het economisch klimaat. Dat is een lichte daling vergeleken met voorgaand kwartaal, toen het nog 10 procent was. Het saldo dat een afname van het personeelsbestand verwacht, is met 2 procent nog steeds negatief, maar minder negatief dan in voorgaande kwartalen. Veel ondernemers verwachten dat de omzetgroei aanhoudt in het derde kwartaal, per saldo voorziet ruim 10 procent een omzetstijging. Daarbij zullen de meeste ondernemers hun prijzen niet verhogen.

Verwachtingen reclamewezen en marktonderzoek

Bron: CBS

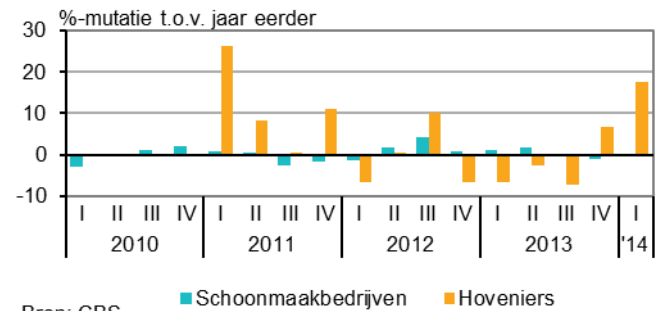
Statline: [Conjunctuurenquête Nederland](#)

Schoonmaakbedrijven en hoveniers

Nipte omzetsdaling in de schoonmaakbranche in het eerste kwartaal

De omzetsdaling bij de schoonmaakbranche, die in de tweede helft van 2013 is ingezet, zet in het eerste kwartaal van 2014 door. Met 0,2 procent was deze omzetsdaling wel een stuk kleiner dan in de perioden ervoor. De omzetsdaling is toe te schrijven aan de bedrijven in de industriële reiniging. Bedrijven in de interieurreiniging deden het aanzienlijk beter en realiseerden een lichte omzetstijging. De concurrentie in de schoonmaakbranche is groot, waardoor de prijzen en de omzet onder de druk staan. Hoveniers realiseerden een forse omzetstijging van 17,7 procent. Zij hebben geprofiteerd van de zachte winter in vergelijking met vorig jaar.

Omzetontwikkeling schoonmaakbedrijven en hoveniers

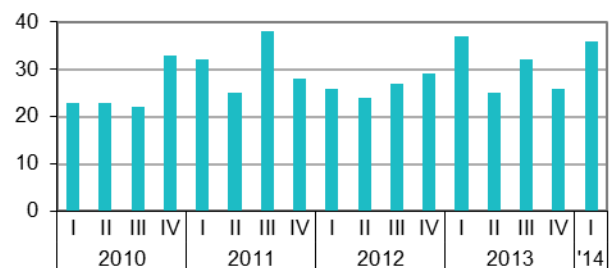
Bron: CBS

Statline: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Weer meer faillissementen

In het eerste kwartaal van 2014 werden er 36 schoonmaak- en hoveniersbedrijven door de rechter failliet verklaard. Dat is ruim 38 procent meer dan in het vierde kwartaal van 2013. De hoeveelheid uitgesproken faillissementen fluctueert in deze branche wel vaker, dus dit aantal is niet ongebruikelijk. Met deze stijging doet de schoonmaak- en hoveniersbranche het wel slechter dan de zakelijke dienstverlening als geheel, waar juist een daling in het aantal faillissementen te zien is.

Uitgesproken faillissementen schoonmaakbedrijven, hoveniers e.d.

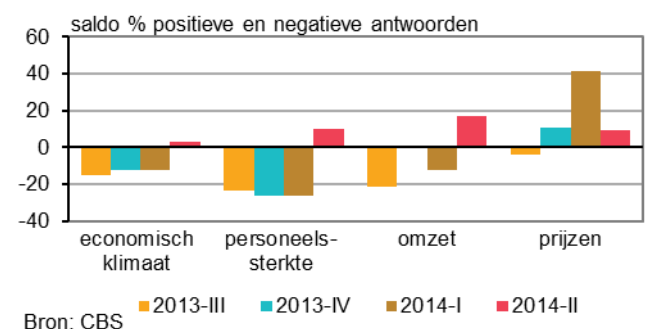
Bron: CBS

Statline: uitgesproken faillissementen

Ondernemers positiever over het tweede kwartaal

Ondernemers in de schoonmaak- en hoveniersbranche zijn iets positiever over het tweede kwartaal van 2014 dan voorheen. Per saldo verwacht ruim 3 procent dat het economisch klimaat voor hun onderneming verbetert. De laatste tien kwartalen stond dit saldo stevast in de min. Tevens verwacht per saldo 10 procent van de ondernemers meer personeel in te kunnen zetten. Dit aandeel is ook al geruime tijd niet positief geweest. Veel ondernemers verwachten meer omzet in het tweede kwartaal te zullen realiseren; per saldo bijna 17 procent. Een toename van de omzet in het tweede kwartaal is gebruikelijk in de reiniging en landschapsverzorging. Per saldo verwacht zo'n 10 procent van de ondernemers de prijzen te verhogen. Dat is aanzienlijk minder dan vorig kwartaal.

Verwachtingen schoonmaakbedrijven, hoveniers e.d.

Bron: CBS

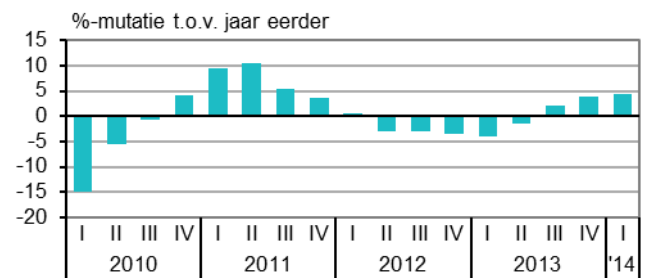
Statline: Conjunctuurenquête Nederland

Uitzendbranche en arbeidsbemiddeling

2014 begint positief voor de uitzendbranche

Ook in het eerste kwartaal van 2014 heeft de omzetstijging bij de arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer doorgezet. De omzet steeg 4,5 procent ten opzichte van een jaar eerder. Dat is meer dan de voorgaande twee kwartalen, waarin de omzet met respectievelijk 2,0 en 3,8 procent steeg. Net als in eerdere kwartalen stijgt de omzet vooral door de toegenomen vraag naar flexibele arbeid in de vorm van detacheringssuren. De uitzendbranche doet het met deze omzetstijging iets beter dan de zakelijke dienstverlening in het geheel. Daar steeg de omzet met 3,3 procent.

Omzetontwikkeling uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling

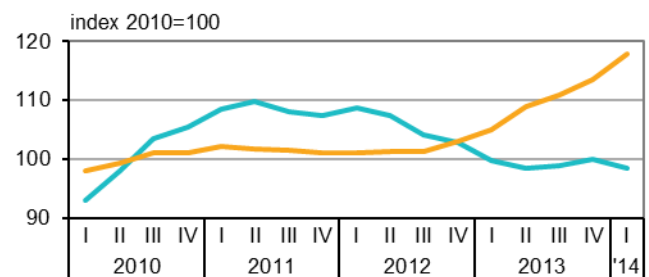
Bron: CBS

Statline: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Opnieuw stijging van de detacheringssuren

Het voor seizoen gecorrigeerde aantal uitzenduren fase A¹⁾ daalde in het eerste kwartaal van 2014 met 1,5 procent ten opzichte van een kwartaal eerder. Hiermee heeft de stijging van de twee voorgaande kwartalen niet doorgezet. Het seizoen gecorrigeerde aantal uren in fase B en C (detacheringssuren) steeg met 3,9 procent ten opzichte van het vierde kwartaal van 2013. De detacheringssuren nemen al toe al toe sinds 2012, maar het aantal is de laatste jaren nog nooit zo hoog geweest. Door de stijging van de detacheringssuren, neemt ook het totale aantal uren toe. Dit aantal steeg in het eerste kwartaal met 0,7 procent.

Seizoengecorrigeerde indexcijfers van de uitzenduren

Bron: CBS

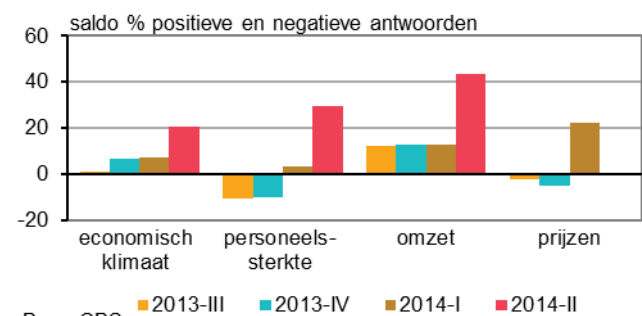
Statline: Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling; ontwikkeling omzet en uren

¹⁾ Het eerste uitzendcontract voor bepaalde tijd staat bekend als "fase A" en telt 78 weken. De gewerkte uren in deze periode worden omschreven als uitzenduren.

Ondernemers positief gestemd over het tweede kwartaal

De verwachtingen van ondernemers in de uitzendbranche zijn optimistisch over het tweede kwartaal van 2014. Vergeleken met voorgaande kwartalen voorzien meer ondernemers een verbetering van het economisch klimaat. Per saldo verwacht ruim 20 procent dat het economische klimaat zich verder herstelt. Ook over de werkgelegenheid in de eigen branche zijn de ondernemers positief. Per saldo bijna 30 procent verwacht meer personeel in te kunnen zetten. Een groot deel van de ondernemers verwacht dat de omzet in het tweede kwartaal verder zal toenemen. Een omzetstijging in het tweede kwartaal is voor de uitzendbranche niet ongebruikelijk. In vergelijking met voorgaand kwartaal verwachten aanzienlijk minder ondernemers hun prijzen te verhogen.

Verwachtingen uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling

Bron: CBS

Statline: Conjunctuurenquête Nederland

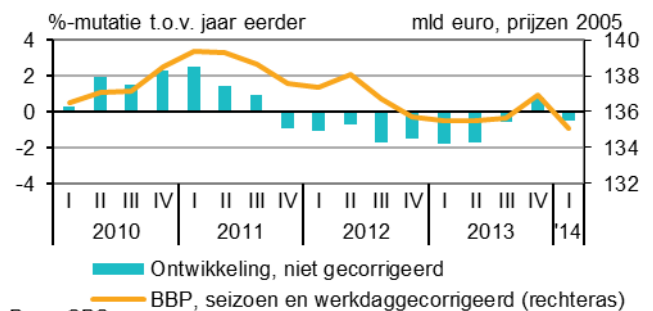
Economisch beeld

Krimp Nederlandse economie

Het bruto binnenland product bedroeg in het eerste kwartaal ruim 135 miljard euro, bijna 2 miljard (oftewel 1,4 procent) minder dan een kwartaal eerder. In het vierde kwartaal van 2013 groeide het volume nog met 1,0 procent. De krimp in het eerste kwartaal komt door het relatief zachte weer. Hierdoor verbruikten huishoudens minder gas en is er ook minder gas geëxporteerd.

Ook vergeleken met het eerste kwartaal een jaar geleden kromp de economie het eerste kwartaal van 2014. Het volume daalde met 0,5 procent. Huishoudens besteedden, mede door het lagere gasverbruik, 2,0 procent minder, maar gaven meer uit in de horeca en aan duurzame goederen. Het uitvoervolume was 1,4 procent groter, het invoervolume nam 1,8 procent toe. De investeringen in vaste activa lagen 6,3 procent hoger dan in het eerste kwartaal van 2013.

Bruto binnenlands product, volume

Bron: CBS

Statline: [BBP, productie en bestedingen, kwartalen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals die op 4 juni 2014 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers beschikbaar, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn doorgaans niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden. Indien dit wel het geval is staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 11 juni 2014

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch (09.00-17.00): 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444